

København 20. okt. 2020

Indstilling til Cavlingprisen 2020:

Mads Ellesøe, journalist og instruktør på DR-dokumentaren ”Kampagnen mod klimaet”

Indstillet af: Michael Klint, journalist, DR Dokumentar

Kære Cavling-komité,

Jeg skal hermed indstille journalist Mads Ellesøe til Cavlingprisen 2020 for hans dokumentar ”Kampagnen mod klimaet”. Dokumentaren blev sendt på DR1 i august 2020. Den er desuden udsendt på tv og net-streaming i Sverige, Norge og Finland, og solgt til udsendelse i Spanien, Irland, Polen, Belgien, Schweiz, Tjekkiet og Rumænien.

Begrundelse:

Mads Ellesøe har med ”Kampagnen mod Klimaet” leveret et væsentligt, talentfuldt og selvstændigt journalistisk stykke gravearbejde. Han har med sin dokumentar afsløret en international kampagne, sat i værk af olieindustrien for at afspore klimadebatten og afvise problemerne med CO2-udslip og deraf stigende global opvarmning. Den omfattende og effektive kampagne, som nogle af de største olieselskaber i tre årtier har ført, er foregået via donationer til anerkendte universiteter og med en række håndplukkede klima-rådgivere, som på indflydelsesrige medier bl.a. har rejst skepsis overfor FN’s dokumentation om, at den globale opvarmning af kloden er menneskeskabt.

Link: https://www.dr.dk/drtv/program/kampagnen-mod-klimaet_198525

”Kampagnen mod klimaet” afslører således, hvordan befolkninger og beslutningstagere verden over er blevet ført bag lyset af de eksterne klima-rådgivere, som i årtier har forsøgt at forhindre, at der bliver gjort noget ved klima-forandringerne. Mads Ellesøe interviewer i filmen flere af disse professionelle klima-skeptikere, som er betalt af olieindustrien, og sætter blandt andet deres insider-beretninger op overfor de oplevelser, som de egentlige klima-eksperter har haft hen over årene i klimadebatten. Det bliver et vidnesbyrd om en kampagne, der i årevis har afsporet kampen mod klimaforandringer.

Dokumentaren tager os med på en tidsrejse fra de første vigtige klimadebatter i slut-80’erne og tre årtier frem, hvor det er lykkedes klimarådgiverne at skabe tvivl i offentligheden om, hvem der har ret, og hvad den globale opvarmning egentlig skyldes. Et foruroligende perspektiv tegnes, efterhånden som handlingen skrider frem, fordi verden i dag ser klimaskeptikere blandt toppolitikere, som sætter en ny, kulsort dagsorden. Et godt eksempel er præsident Trump i USA. Under hans ledelse har USA - en helt afgørende global spiller i klimakampen - trukket sig fra det internationale samarbejde om at begrænse CO2-udslippet. Den udvikling viser alt om, hvor vigtig dokumentarens afsløring af de industrielle kommercielle kræfter er, og hvor stor deres spindoktorers indflydelse på klimadebatten har vist sig at være.

Det er en undersøgende dokumentar, der groft sagt fokuserer på en gruppe klima-rådgivere, vi kan kalde dem pseudo-eksperter, som de store multinationalt engagerede olieselskaber såsom Shell og Exxon Mobile får sat i spil i mediernes klimadebat. De afsløres i dokumentaren som for eksempel tidligere dør-sælgere, simple

ordekvilibrister, der ingen reel videnskabelig baggrund har for at tale om klima-problemer. Alligevel præsenteres de i medierne som klima-eksperter, og dukker derfor op som ekspert-kommentatorer i debatten. Her spiller de roller som klima-skeptikere og påstår, at den globale opvarmning ikke er menneskeskabt, men at kloden snarere bliver varmere af helt naturlige årsager. Deres ordvalg og vildledende fakta er afstemt med olieindustrien, og deres agenda er - forstår man på de interviews, som Mads Ellesøe har lavet med dem - nærmest udelukkende at afspore debatten. Det sker konkret ved at modsige for eksempel FN's klima-panel, de egentlige klimaeksperter og de politikere, som vil begrænse brugen af CO2-skadeligt brændsel såsom olie og kul.

Især i graden af detaljer og pointer i Mads Ellesøe's interviews med klima-rådgiverne kommer kvaliteten af den journalistiske historie frem. Eller mere konkret: Det er de interviewede klimarådgivere selv, der leverer afsløringerne. En efter en lukker de på forunderlig vis op for skeletterne i skabene, eller fælder sig selv, når de bliver spurgt om deres tilknytning til industrien. Den mest interessante af dem melder i sidste ende rent ud, at han har fortrudt sine gerninger. Heri ligger styrken i historien.

Formidlingen af denne for tv-mediet ret så komplicerede, journalistiske historie - som jo i virkeligheden er en historie, der meget bedre egner sig til radio eller de skrevne medier - lykkes særdeles godt og med appel til det brede primetime-publikum. Formatet er lækkert, filmisk med brug af elegante visuelle greb og fortælleformer i international klasse. Men hvor fundamentet i den journalistiske fortælling stadig er væsentlighed og et nysgerrigt, undersøgende greb som drivmiddel.

Mads Ellesøe har researchet sit emne grundigt. Der fremlægges meget fakta, men det er ikke pakket ind i en speak-tung gennemgang af problemstillingen med eksperter, der henviser til undersøgelser og videnskabelige afhandlinger. Dokumentationen er tilvejebragt over en lang research-periode med en omfattende rejseaktivitet.

Mads Ellesøe har taget en stor udfordring op, og ene mand tilrettelagt denne tunge internationale historie. Selve produktionen har været ramt af Corona-krise og økonomiske udfordringer. Han har i den henseende ydet en helt særlig, personlig journalistisk indsats for at gennemføre projektet.

Mange redaktører og dokumentar-journalister indenfor tv- og filmproduktion taler om at lave historier om klima-problemerne. Det er så vigtigt! Siger vi journalister og dokumentarister ofte til hinanden. Og emnet har nu i flere år ligget øverst på listen over "de allervigtige historier". Men det meste bliver desværre ved snakken. En del dokumentarister får nej, fordi produktionerne er besværlige og dyre at gennemføre. Dertil kommer en træthed og uoverskuelighed overfor emnet og dets kompleksitet. Hvad er vinklen? Er lige præcis den del interessant nok for seerne?

Derfor gennemfører kun få dokumentarister, hvad Mads Ellesøe her har gennemført. "Kampagnen mod klimaet" er en international afsløring af løgnens magt i klimadebatten, et stilrent vidnesbyrd om en årelang intimidering af debatten, som forpester og sinker vigtige beslutninger i vor tid. Derfor er det årets vigtigste journalistiske dokumentar - om tidens vigtigste emne. Og derfor skal der gives en Cavlingpris.

Med venlig hilsen,
Michael Klint
journalist, DR Dokumentar